

BÜTÜN ÖKÜZLER KORKUDAN TİTREYECEKLER

İnsanın diğer canlılara üstünlük sağlayan en büyük gücü ya da başka bir ifade ile silahı, “düşünebiliyor” oluşudur. Bu sayede geçmişte doğada ve özellikle göçebe yaşarken aslan, fil, zürafa, gergedan gibi canlılara karşı ayakta kalabildi hatta birçoğunu emrinde köle olarak çalıştırabildi. Günümüze geldiğimizde ise bu becerisi ile şehirler inşa edip içinde cep telefonları, televizyonlar, oyun konsolları, arabalar ve uçaklar gibi birçok teknolojik araçla yaşayan insan, yeni bir teknoloji keşfederek düşünebilmeye de ilişkisi bulunan becerisi öğrenebilmeyi çeşitli mekanik cihazlara entegre edip insanı yapay zeka kavramı ile tanıştırdı.

Günlük yaşamımızdan bir örnek vererek yapay zekayı biraz açıklayalım. Örneğin internetten alışveriş yapmak istiyorsunuz. Bir ürün araştırdınız ve o an almaktan vazgeçip sonra almaya karar verdiniz. Şirketlerin reklam robotları sizin bir ürün aradığınızı öğreniyor ve gezdiğiniz her internet sayfasına aradığınız ürünle ilgili küçük reklamlar koyarak sizi etkilemeye çalışıyor. Yani yapay zeka dediğimiz şey sizin davranışlarınızı anlamaya çalışan ve sonra da buna uygun verileri yorumlayıp anlamlandıran bir sistemle çalışıyor. Çeşitli yapay zeka örneklerine bir göz atalım.

2010 yılında kurulan DeepMind şirketi yapay zeka araştırmaları yapan bir şirkettir. 2014 yılında Google bu şirketi satın alır ve ismini Google DeepMind olarak değiştirir. Şirket yapay zeka ile 3000 yıllık bir geçmişi bulunan Go Oyununu öğrenmeyi ve uygun stratejiler oluşturmayı dener ve tabii ki başarır. Go oyunu neredeyse sonsuz hamle ihtimali bulunan bir oyundur. Bu oyunda karşıdaki oyuncunun yaptığı hamlelere göre farklı stratejiler geliştirmeniz gerekebilir. Şirket yaptığı yazılımla Dünya Go Oyunu şampiyonu Lee Sedol ile karşılaşma yapmak ister. Lee Sedol şimdiye kadar oynadığı karşılaşmaların hemen hemen hepsinden galibiyetle ayrılmış ve bu oyunda insanların takdirini kazanmış biridir. Bu karşılaşmalar sonradan Alpha Go adı ile belgeselleştirilmiştir. Bu belgeseli izleyerek sizler de insanın makine karşısında nasıl da kendine güvendiğine ancak kaybettiğine şahit olabilirsiniz. Oyunu izleyen insanların Lee Sedol ‘un kazanmasını nasıl istediklerini ve kaybettiğinde nasıl da üzüldüklerini göreceksiniz. Ancak asıl üzülen ya da asıl korkulan nokta Lee Sedol ‘un kaybetmesi değildir insanlığın kaybetmesidir. Akıllarda şu soru yankılanıp durur. Ya gelecekte yapay zeka insana ihtiyaç duymaz ve insanı yok etmek isterse? Diğer hayvanlar gibi bizden eksik bir noktaları olmayan hatta birçok farklı özelliklerle bizden üstün yönleri olabilecek bu makinelere karşı ne yapabildik ki? Üstelik şimdiye kadar daha çok yazılımsal anlamda gelişen yapay zeka artık donanımsal olarak da büyük gelişimler göstermeye başlamıştır. Örneğin Boston Dynamics adlı şirket tam da işin bu boyutuyla ilgilenmektedir. Tıpkı Google DeepMind şirketi gibi Amerika’da bulunan Boston Dynamics şirketi de makinelerin düşe kalka, deneye yanıla veya kendi kendilerine öğrenmelerini araştıran ve makineleri bu yönde geliştiren bir şirkettir. Videolarına Youtube üzerinden ulaşabilirsiniz. Birkaç videosunu izlediğimde Lee Sedol ‘un kaybettiği maçlarda maçı izleyen insanların yaşadıkları korkulara benzer korkular yaşadığımı itiraf etmeden geçemeyeceğim. Çünkü karşımda bir yükseklikten arka arka takla atarak atlayan bir robotun önce bunu yapamayışı, sonra denge kurmaya çabalamasını sonra sonra bunu mükemmel bir şekilde yapabilmiş olmasını izlemiştim. Başka bir videoda kedi gibi yürüyen ve koşan bir robotun sağdan soldan darbe almasına rağmen düşmeden hem düz bir zeminde hem de engebeli arazide gidişini izledim.

Ancak yine de umutlu olmak için sebeplerimiz var. Yapay zekanın gelecekte insanın yaptığı her işi yaparak insana olan ihtiyacı sonlandırabileceği her ne kadar olası görünse de yapay zeka ile ilgilenen insanlar zaman zaman dünya

genelinde toplantılar yaparak çeşitli ortak kurallar oluşturuyorlar. Bu aslında biraz şuna benziyor; insan önce arabayı yaptı ve sonra baktı ki sorunlar çıkıyor trafik lambalarını buldu. Belki de buna benzer bir yolla yapay zekanın da insana entegre bir şekilde gelişeceğine inanmak istiyorum. İnsan eğer ki bunu başaramazsa işte o zaman gerçekten korkudan titrememiz gerekir çünkü bu durumda kendi kendimizi kurban etmiş olacağız.

Ünlü matematikçi Pisagor' un bir anısı ile yazımızı bitirelim. Pisagor kendi adını taşıyan popüler teoremini bulduğunda çok sevinir. Ve bunun karşılığı olarak 100 tane boğayı kurban eder. Bunu gören bir hemşerisi de şöyle der: **“Yeni bir gerçek daha keşfedilirse bütün öküzler korkudan titreyecekler.”**